

Õiguskantsler

Teie

Meie 13.02.2026 nr 7-5/252093/2601264

Mõjutusmeetme rakendamine õpilase suhtes

Lugupeetud direktor

[] Gümnaasiumi õpilase vanem [] pöördus õiguskantsleri poole, kuna kool pole selgitanud õpilasele antud käskkirja põhjuseid ja kaalutlusi.

Palun koolil selgitada õpilasele ja lapsevanemale juhtunu asjaolusid ning kooli kaalutlusi meetme rakendamisel (vt ka [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 55 lg 1](#)). Rakendatud mõjutusmeetmeid (käskkirja) võite ka muuta, kui selgituste andmise tulemusena nii leiате. Välistatud ei ole mõne tugimeetme rakendamine.

Mõjutusmeetmeid rakendatakse selleks, et mõjutada õpilast kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis ([PGS § 58 lg 1](#)). Meede peab olema põhjendatud, asjakohane ja proportsionaalne.

Selgitasite õiguskantsleri nõunikule, et õpilase suhtes rakendati mõjutusmeetmeid, kuna ta võttis koos kaaslastega spordihoone riietusruumis kaasõpilase kapist talle vajaliku meditsiiniseadme. Samuti puudusid õpilasel vahetusjalatsid ja ta ei hoidnud puhtust ega korda. Õpilane eiras spordihoone töötaja korraldusi ja oli ka varem eksinud sisekorraeeskirjade vastu.

Mõjutusmeedet tuleb rakendada õpilase väarikust austavalt. Muu hulgas peab kool ära kuulama õpilase selgitused ning põhjendama õpilasele meetme valikut ([PGS § 58 lg 2](#)) kooli kodukorda järgides.

Selgitasite, et spordijuhi ettepaneku kohaselt on vaja õpilase suhtes rakendada varasemaga võrreldes mõjusamat meedet, sest senised vestlused temaga ei ole andnud tulemusi. Käskkirja tegemisel tuginesite spordijuhi ettepanekule.

Tõepoolest on kooli üks ülesanne õpilast suunata ja kasvatada (vt ka [PGS § 4 lg 1](#) ja [§ 5 lg 1](#)).

Seaduse kohaselt on iga mõjutusmeetme eesmärk mõjutada õpilast kooli kodukorda järgima ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis. Teie hinnangul ei mõistnud õpilane, et kaasõpilase rõivistukapis sorimine ja seadme äravõtmine on midagi taunitavat.

Kui kool pärast igakülgselt asjaolude väljaselgitamist ja õpilase ärakuulamist leiab, et õpilase suhtes tuleb rakendada mõjutusmeedet, peab ka õpilasele põhjendama, miks selline meede valiti

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

(PGS § 58 lg 2). Tähtis on, et õpilane mõistaks, miks talle on konkreetne tugi- või mõjutusmeede määratud. Nii on võimalik paremini tagada, et õpilane edaspidi järgiks kooli kodukorda ja peaks teistest lugu ning et koolil õnnestub ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist.

Esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal ([lastekaitseaduse § 7 lg 1](#)). Seetõttu on põhjendatud, et ka vanem mõistaks, mida lapsele ette heidetakse ja mis kaalutlustel pidas kool käskkirja andmist põhjendatuks.

Mõjutusmeetme eesmärk ei ole õpilast lihtsalt karistada, vaid aidata tal teiste (kaasõpilaste, õpetajate, teiste koolipere liikmete) õigusi ja vajadusi austada ning sisuliselt mõista, miks tuleb kokku lepitud reegleid täita – seaduse sõnastuses „toetada tema vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut“ (vt [PGS § 3 lg 1](#)). Mõjutusmeetmeid määrates tasub silmas pidada, et noor selle tõttu hoopis kahju ei saaks (vt ka [2026. aasta Eesti inimarengu aruande 7. peatükki](#)).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise